

Hvordan gi effektiv opplæring ved bruk av flerspråklige digitale nettressurser?

Marit Lunde, 10.11

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

HJEM

OM NAFO -

FAGFELTET -

BARNEHAGE -

GRUNNSKOLE -

VIDEREGÅENDE -

VOKSENOPLÆRING -

NYANKOMNE -

KOMPETANSEHEVING -

Kartlegging av flerspråklige barns ordforråd

torsdag 2. november 2017

Pernille Hansen har skrevet doktorgradsavhandling om kartlegging av ordforråd hos flerspråklige barn. Gjennom arbeidet har hun vært med å utvikle et verktøy som tar høyde for språklige og kulturelle forskjeller i barns ordforråd, og skal gi sammenliknbare resultater på tvers av språk.

[Les mer](#)

Innhold

- Minoritetsspråklige elever og særskilt språkopplæring
- Fleksibel opplæring
- Skolekassa

Hva er en minoritetsspråklig elev?

- Minoritetsspråklig
- Norsk som andrespråk
- Morsmål
- Førstespråk
- Andrespråk
- Fremmedspråk

En mangfoldig gruppe

- Definisjon: Elever i norsk skole som har et annet morsmål enn norsk og samisk.
- Mangfoldig elevgruppe: Ikke noe annet felles for denne elevgruppa enn at de har et annet morsmål enn norsk eller samisk.
- Variasjon når det gjelder skolegang, språklig, kulturell og sosioøkonomisk bakgrunn.
- Fare for både undervurdering og overvurdering av elevens norskkompetanse.

Særskild språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar

Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til **særskild norskopplæring** til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til **morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring** eller begge delar

Opplæringslova § 2.8 (grunnskolen) og 3.12 (vgo)

Evaluering av særskilt språkopplæring og innføringstilbud (Rambøll, 2016)

- Rapport fra Rambøll på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet
- Hovedfunn:
 - De fleste tilbyr særskilt norskopplæring
 - Det er store variasjoner om skoleeier tilbyr tospråklig fagopplæring og/eller morsmålsopplæring
 - Tilbys i betydelig mindre grad enn særskilt norskopplæring
 - Tilbys oftere på barne- og ungdomsskoler. Tilbys i svært liten grad på videregående.

Stortingsmelding nr 21: Lærelyst - tidlig innsats og kvalitet i skolen (2016-2017)

- Det blir pekt på at særskilt språkopplæring er et tiltak som er viktig for tidlig innsats.
- «...for mange nyankomne elever som får mangelfull opplæring. Dette kan føre til svake norskferdigheter, svakt læringsutbytte og dårlig inkludering i samfunnet. I neste omgang kan det innebære store samfunnsøkonomiske konsekvenser (Meld.st.21: 60).»
- Dette er ikke effektivt!

Marit Lunde

nafo.hioa.no

Ikke sett nyankomne elevers fagutvikling på vent!

- Elever som kommer til Norge i løpet av skoletiden, står overfor flere utfordringer
 - Å ta igjen tapt eller mangelfull skolegang.
 - Å lære seg norsk
 - Ikke alle får fagopplæring på et språk de forstår.

NB! Tidlig innsats må derfor innebære både opplæring i norsk og forståelig fagopplæring fra første stund.

Det tar lang tid å lære andrespråk som redskap for faglæring

- Mange utvikler andrespråket relativt raskt slik at de kan fungere godt i hverdagen, men forskning har vist at det allikevel kan ta mange år å lære seg skolerelaterte språkferdigheter på et andrespråk (se f.eks. Cummins 2008).
- Men det tar kortere tid når en arbeider med språket også i andre fag enn norsk, og får fagopplæring på et språk elevene behersker.

Prosjektet Fleksibel opplæring

- På bakgrunn av at det for en del skoleeiere er vanskelig å få tak i tospråklige lærere, ble det i januar 2017 satt i gang et prosjekt som heter Flexibel opplæring.
- Mål: Å prøve ut om og hvordan man kan tilby tospråklig fagopplæring i matematikk og naturfag via nettbaserte tjenester.
- Formål: At flere elever med behov for tospråklig fagopplæring skal få sine rettigheter oppfylt.
- De nettbaserte tjenestene består av et digitalt klasserom med tospråklige ressurser i matematikk og naturfag og tilgang til tospråklige nettlærere.
- Bygger på DVM.
- Målgruppe: Nyankomne elever tilhørende 8. og 9. trinn

Fleksibel opplæring

Nettbasert tospråklig fagopplæring

SENTER
FOR IKT I
UTDANNINGEN

[Min startside](#) ► [Mine temaer](#)

MIN FO

[Fleksibel opplæring](#)

Matematikk

[1 - Heltall \(testkurs\)](#)

[1 - Heltall](#)

[2 - Desimaltall](#)

[3 - Prosent](#)

[4 - Brøk](#)

[5 - Algebra](#)

Velkommen

Fleksibel opplæring inneholder film, tekster og oppgaver i fagene naturfag og matematikk. Du kan velge språk øverst på siden i språkmenyen. Til venstre har du oversikt over innholdet på nettsiden. I FO kan du delta i undervisning på ditt morsmål og du kan snakke med tospråklig lærer og elever med samme morsmål som deg selv. Ved å klikke på videoen til høyre får du en innføring i hvordan du kan navigere i portalen.

Du kan hele tiden komme tilbake til din startside ved å trykke på logoen til Fleksibel opplæring.

Lykke til med arbeidet!

Bildetema

Ordbøker
på nett

Flerspråklige
fortellinger

Matematikk
begreper

Skolekassa

Status i prosjektet Fleksibel opplæring (FO)

- I skoleåret 2017/2018 fortsetter utprøvingen av FO med ca. 110 elever der også elever fra voksenopplæring og kombinasjonsklasser er med.
- Til sammen 9 kommuner og tre fylkeskommuner som er med.
- Til sammen: 20 virksomheter, 11 ungdomsskoler, 5 vgo, 4 voksenopplæringssentre.
- Tett samarbeid med IKT-senteret er og har vært svært sentralt for å gjennomføre prosjektet.
- Samarbeid med matematikksenteret og naturfagsenteret.

Skole	Tilbud	Skoleeier
Vest-Lofoten vgo	Kombinasjonsklasse	Nordland fylkeskommune
Leknes skole	Innføringstilbud og ordinær klasse	Vestvågøy kommune
Vadsø vgo	Kombinasjonsklasse	Finnmark fylkeskommune
Kirkenes vgo	Kombinasjonsklasse	Finnmark fylkeskommune
Hammerfest vgo	Kombinasjonsklasse	Finnmark fylkeskommune
Hammerfest voksenopplæring	Voksenopplæring	Hammerfest kommune
Bjørnevatn ungdomsskole	Innføringstilbud	Sør-Varanger kommune
Tysvær opplæringscenter	Voksenopplæring	Tysvær kommune
Frakkagjerd ungdomsskole	Innføringstilbud	Tysvær kommune
Verdalsøra ungdomsskole	Ordinær klasse	Verdal kommune
Stord ungdomsskole	Ordinær klasse	Stord kommune
Vardal skole	Ordinær klasse	Gjøvik kommune
Bjørnsveen skole	Ordinær klasse	Gjøvik kommune
Gjøvik læringscenter	Voksenopplæring	Gjøvik kommune
Børstad ungdomsskole	Innføringstilbud	Hamar kommune
Stridskleiv	Ordinær klasse	Porsgrunn kommune
Heistad ungdomsskole	Ordinær klasse	Porsgrunn kommune
Tveten ungdomsskole	Ordinær klasse	Porsgrunn kommune
Porsgunn voksenopplæring	Voksenopplæring	Porsgrunn kommune
Porsgrunn vgo	Kombinasjonsklasse	Telemark fylkeskommune

- Parallellagt undervisningen på de tre språkene arabisk, somali og tigrinja.
- Vi har laget en temaplan og timeplan over sanntidsøktene for hele året i matematikk og naturfag som alle skolen har fått tilsendt. Dette er gjort ut fra tilbakemeldinger fra deltakerne i prosjektet, og gjør planleggingen for de ordinære lærerne lettere.
- På denne måten kan også undervisningen i FO og den ordinære opplæringen bli mer sammenhengende.
- Vi fortsetter samarbeidet med Matematikksenter og Naturfagssenteret der de lager tematiske ordlister som vi implementerer på plattformen. Ordlistene er gode hjelpemidler for elevene når de skal lære seg matematikk eller naturfag.

Tilbakemeldinger

- Forespørsel fra mange kommuner om å få være med.
- Vekker oppsikt både i Sverige og Danmark.
- Fagmiljøer i Norsk som andrespråk på Høgskolen i innlandet og Multiling på UIO er positive og svært interessert i FO.
- Valgt ut som promising practice av Lutine de Val Pastoor i et internasjonalt samarbeidsprosjekt som omhandler mottak av flyktninger.

Det viktigste:

110 elever får nå et tilbud om tospråklig tilrettelegging i matematikk og naturfag som de ellers ikke ville ha fått.

Skolekassa

- Ble opprettet i februar 2016.
- Kunnskapsdepartementet besluttet at det skulle opprettes en elektronisk portal med læringsressurser og læremidler for asylsøkere og flyktninger med rett til opplæring etter opplæringsloven.
- På grunn av stor tilstrømming av flyktninger skulle Skolekassa fungere som en støtte i opplæringstilbudet.
- Utdanningsdirektoratet har hatt ansvaret for utviklingen i samarbeid med NAFO og Høgskolen i Oslo og Akershus.
- En lenkesamling med læringsressurser på syv språk.

Skolekassa og Fleksibel opplæring

- Åpne opp for skolekassa i Feide-portalen
- Informer skolene om skolekassa
- Fleksibel opplæring er sikret med midler ut dette skoleåret.
- Om det blir en pilot fra 2017-18 så ta kontakt med NAFO om det er interessant å være med for dere.

